

at saadanne Tilfælde altid maa betragtes som Undtagelsestilsfælde og maa behandles som saadanne fra Lovgivningsmagtens og Administrationens Side. Jeg finder det f. Ex. naturligt, at Benaadningsinstituttet i temmelig vidt Omfang bør bringes i Anvendelse, naar det oplyses, og det kan ikke ret blive oplyst uden gennem en Retsfølgning — at den Personlighed, der er optraadt som Kvaafsalver, har i Stedet for at gjøre Stade gjort væsentlig Gavn, og de Oplysninger, der fremkomme, blive saa mange og saa betydelige, at de maa vække den bestemte Forestilling, at der her er en væsentlig Dygtighed tilstede; det stiller sig her for mig som det Naturlige, at man i saadanne Tilfælde lod Lovens Følger falde bort og anvendte Benaadning for saadanne Personer. Og naar det saaledes var blevet konstateret paa en fra Administrationens Standpunkt fyldestgjørende Maade, at der var en virkelig Kundskab og Dygtighed tilstede, vilde jeg ogsaa finde det rimeligt, at man med den Betryggelse, som Administrationen kan faa skaffe, gav saadanne Personer mere eller mindre udvidet Afgang til Lægevirksomhed. Det forekommer mig altsaa, at netop det, som de ærede Forslagsstillere have tilsiget ved nærværende Lovforslag, kan opnaas i saa stort Omfang, som det kan og bør ønskes, ved den nuværende Tingenes Tilstand, naar Administrationen er opmærksom paa at lade den Trang, som i saa Henseende er tilstede, faae Indflydelse paa den Bønhjælp, som de enkelte foreliggende Tilfælde underkastes. Ved Trang mener jeg ganske vist ikke en saadan almindelig Stemning, der kunde være paa enkelte Steder, men jeg mener saadanne Oplysninger om en Mand's Virksomhed, som maa siges at være tilstrækkelig betryggende for, at Justitsministeren ifølge sit Ansvar og i Tillid til de saaledes fremkomne Oplysninger vil kunne give denne Mand Afgang og Tilladelse til at hjælpe sine Medmennesker. — Endelig kan jeg ikke slutte uden at henvende en Tak til den ærede Forslagsstiller for den Erkjendelse, som han fremkom med i Slutningen af sit Foredrag, idet han førte Diskussionen paa den Maade, som vi ere vant til at høre ham gjøre det her i Salen, den Slutningsudtalelse nemlig, at han skulde være den Første til at erkjende, at de Læger, som vi nu have, i høj Grad vare opoffrende og uegenyttige, og at de paa ingen Maade benyttede deres Stilling saaledes, at de lode sig betale paa en urigtig eller urimelig Maade. Jeg tror, at han derved paa en saa fyldestgjørende Maade, som man kunde ønske det, begrundede, hvad jeg havde fremført om, at Lægebehandlingen her til Lands, som den er, er saa forfærdelig, som den findes nogetsteds i Verden, og tillige saa billigt, som paa nogen Maade kan ønskes, at der stilles saa faa og saa smaa Fordringer fra Lægerens Side til Befolkningen, som det paa nogen Maade kan ventes. Men naar disse to Betingelser ere tilstede, naar jeg mener, at jeg har god

Grund til at slutte, som jeg igaar sluttede, at man hverken kan vente, at Lægebehandlingen vil blive bedre ved denne Lovgivning og heller ikke billigere, saa kan jeg ikke se, hvad der ved Lovforslaget vil vundes for Befolkningen og især for den fattige Del af Befolkningen, og saa kan jeg heller ikke se, hvorfor det nærværende Lovforslag skal fremmes.

Termansen: Jeg vil blot bemærke, at naar det ærede Medlem har betegnet mit Frihedsbegreb som i den Grad sværmerisk, at jeg skulde være ubekymret om Birkeligheden, saa skal jeg ganske rolig overlade til de Medborgeres Dom, der have fulgt og fremdeles ville følge disse Forhandlinger, hvem af os der betragter Sagen fra Birkelighedens Grund, og hvem der betragter den fra Fantasiens lustige Stade.

Clausager: Vi have nu igjen i Dag hørt et Foredrag af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgfreds (Hindenburg), der med saa megen Skarpsindighed søger at bevise, hvilke Forer der vil komme tilstede især for den fattige Befolkning, dersom et Lovforslag som det foreliggende ophæves til Lov. Han er jo navnlig med Hensyn til sit Foredrag igaar bleven inddegaet af adskillige Talere, saa at jeg fortaavdit ganske kunde spare mig at følge ham videre paa Veien, og jeg skal da ogsaa indskrænke mig til nogle faa Bemærkninger, hvad han angaar. Han indrømmede i sit Foredrag i Dag, og det glædede mig at høre det, at de Forudsætninger, der ligge til Grund for vort Forslag, ere smukke. Jeg skal paa den anden Side indrømme ham, at hans Motiver imod Forslaget, fortaavdit han støtter sine Indvendinger paa en næsten faderlig Omhu for de Fattige, og ogsaa ere smukke; men jeg tillader mig at betvivle, at hans Argumenter i denne Retning holde Stik. Han søgte i sit Foredrag igaar især at vise, hvor ubetryggende de uautoriserede Lægers Behandlingsmaade vilde være for Befolkningen, og han kom da til at udtale, at naar en saadan Læge eller Kvaafsalver havde en Patient under Behandling, var det ikke muligt for de ved Sygehuset tilstedeværende at se, om Patienten blev helbredet ved eller til Trods for de Lægemidler, der bleve anvendte. Ja, derom kan der ganske vist være Tvivl; men jeg skal tillade mig at fremhæve, hvad der for Øvrigt er udtalt af det ærede Medlem for Ribe Amts 4de Valgfreds (Termansen), at undertiden — og jeg kan næsten sige som oftest — henvender en Patient sig først til en Kvaafsalver efter uden Resultat at have forsøgt at faae Hjælp hos en eller to, maaske tre Læger, eller endog maaske med det Resultat, at Sygdommen er bleven meget værre, og naar det da undertiden sker, at Kvaafsalveren paa en forholdsmaessig kort Tid bevirker hans Helbredelse, har man da ikke en til Visshed grandfende Sandsynlighed for, at det er Kvaafsalveren, der har helbredet ham? For